

Iktatószám

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

614. 441

Hely

Idő

1914

Személy

Forrás:

Pesti napló

Bp.

(Hely)

1914. 11/2

(Idő)

A kórházak bofránya

Kis képek a fővárosból

(Saját tudósítónktól.) Szerdai számunkban irtunk arról, hogy reformot léptettek életbe a belügyminisztérium közegészségügyi osztályában s orvost neveztek ki az ügyosztály élére. Hogy azonban a magyar közegészségügy rettenetes állapotán segítsenek, ahhoz még nem elég az orvosi vezetés, ahhoz pénz, még pedig igen sok pénz kell. A kórházak dolga úgy a fővárosban, mint a vidéken a legkétségbeejtőbb képet nyújtja. A főváros sok kórházat tart fenn, a vidék viszonyai azonban olyan rosszak, hogy a betegek tömegestül tódulnak fel a fővárosba, úgy hogy Budapest kórházai ugyszólván az egész ország kórházai. A kormánynak legalább felerészben kellene hozzájárulnia a fővárosi kórházak fentartásához, azonban csak néha-néha ad valami könyöradományt. Jellemző példa, hogy Tisza első miniszterelnöksége alatt a kórházakon takarékoskodott: a segélyeket törülte, hogy katonai célokra maradjon a pénz. Ma a fővárosnak van egy nagy kórházépítő-programmja, de ez csak a kormány nagyobb támogatásával való sítható meg. Sokáig nem várhat a gyökeres, nagyarányú reform: azt bizonyítják az alábbi, feltétlenül hiteles adatok:

Rókus-kórház. Hiréből — nagyon rossz híreből — mindenki ismeri a Rókust. Álljon itt róla egy kis kép: A II. emeleten, a bőr- és bujakóros férfiosztály egyik terme. Az ágyak szorosan egymás mellett. Bűzös levegő, orrfacsaró, penetráns szag üti meg a belépő orrát. A Teleki-téren, az ószeres-bőrzén valóságos templomi csend uralko-

dik az itteni zsvajhoz képest. Mellette a körtem, ahová az utcán összeszedett s a mentők szállította betegeket viszik. Itt egy atropin-mérgezett, ott egy alkoholista, amott egy tabetikus, mellette egy vakbélgyulladásos tüzoltó, ezt követi egy izomsorvadásos, ott egy mellhártyagyulladásos, egy veronál-mérgezés s így tovább. Egy irgalmas nővér felügyelete alatt két „betegor” teljesíti itt a szolgálatot felváltva éjjel-nappal. És milyen emberek! Otromba, durva, értelmetlen parasztsuhancok, olyanok, akiket otthon trágyahordásnál egyébre nem használhatnak. Ezek a husz koronás havifizetéses fogdmegek legyenek az orvosnak az ápolásban segítő társai! Ezek fogjanak meg ügyesen, gyengéden egy elnyomított, lesóványodott, erőtlen beteget! Hogy a Rókus piszkos, azt az egész ország tudja. Ezt azonban legkellemetlenebbül tapasztalják azok, akik kikerülnek a kórházból. A beteget tudniillik levetkőztetik s ruháit elhelyezik a ruhatár-ba a kibocsátásáig. Amikor a ruháit visszakapja, az tele van férgekkel. Ugyanílyen a régi Szent János és a dologházi kórház, meg a Lövház-utcai elmebeteg-megfigyelő.

Szent István-kórház. Kórházi rend, hogy a betegeknek az egyes osztályokra élelmiszereket bevinni tilos. Ilyenek a belgyógyászat, a sebészet, a szülészet, de nem ilyen a bujakóros osztály. Azonban itt is eltiltották, hogy a látogatók élelmiszereket hozzanak be, ellenben megengedték, hogy a betegek az ápolónőktől vásároljanak. Mire vezet ez? Arra, hogy egy két ujnyi széles darab füstölt szalonna 30 fillér, egy kis üveg sör 50 fillér, egy kis vajas kenyér 30 fillér. A betegek bőren nyereszkednek s ezért eltiltják az élelmi-

szerek behozását. Itt történt, hogy a férfi bujakóros-osztályon fellázadtak a betegek s elverték az ápolókat.

Szent László és Szent Gellért-kórház. A viszonyok itt sem jobbak. Apró, siró-rívó gyerekek panaszkodnak az ápolónénik ellen. Nem egy esetben történt, hogy a szülők a legnagyobb felháborodással panaszolták, hogy beteg gyermekeiket ütik az ápolónők. Különbö alig mult egy éve, hogy az egyik kórházi orvos és a kórházi lelkész adáz harcot folytattak egymással, úgy, hogy még az irgalmas testvérek is két pártra szakadtak.

Illés-utcai állami szemkórház. Az élelmezés rettenetes rossz. Élelmet itt sem szabad behozni, de benn vásárolhat a beteg méregdrágán. Hogy türheti egy állami intézet, hogy a szegény betegek helyzetét így kihasználják az élelmezést el-látó vállalkozók?

Gyógyíthatatlan betegek. A közkórházak beteget csak három hónapig kezelhetnek az országos betegápolási alap terhére. Ezen az időn túl csak úgy tarthatja benn továbbra is a beteget a kórház, ha az igazgató előterjesztést tesz erre. Ha olyan baja van a betegnek, hogy kigyógyulhat, vagy lényegesen javulhat az állapota, rendszeren bentartják. De ha reménytelen: három hónap mulva elküldik. Van ugyan gyógyíthatatlan betegek menedékhelye, a San Marco hercegné jótékony alapítványa, de ez túl van tömve. A gyógyíthatatlan beteg vagy fel tudja vétetni magát más kórházba, vagy kinlódik egy kicsit és — meghal. S nemcsak a főváros kórházainál ez a szokás, hanem Országos munkáskórházba is csak úgy kerülhet be egy-egy beteg, ha gyógyítható, vagy sikerrel operálható baja van. Most ad-

ják ki a kerületi munkásbiztosító pénztár orvosainak az erre vonatkozó rendeletet. Tehát még a speciális munkásérdekeket szolgáló munkáskórház is csak gyógyítható beteget vesz fel, ami valóságos eredmény-kimutatásra való dolgozás. Lesz is nekik az évi kimutatásban elég „gyógyult” elbocsátásuk. Már most ha a munkáspénztárak kórháza így cselekszik a betegekkel, mit csinálnak a főváros kórházai az ő hozzájuk utalt betegekkel? S emellett a munkáskórház a főváros

legdrágább kórháza: napi ápolási díja 3 korona 99 fillér.

Egy-két jellemző adatot ragadtunk csak ki a sok közül, hiszen a kórházak tulzsufoltságát s az ezzel járó lehetetlen állapotokat mindenki ismeri. De ha Budapesten ilyen rémesek a viszonyok, elképzelhető, hogy mi van a vidéken. Ezzel is lesz alkalmunk foglalkozni.